

De Invloed van Restrictieve Internet-Specifieke Opvoeding op Schoolresultaten en het Mediatie-Effect van Compulsief Sociale Mediagebruik

Masterthesis Jeugdstudies

Faculteit Sociale Wetenschappen, Utrecht

Naam: Ilse Wijnakker
Studentnummer: 5574129
E-mail: i.e.m.wijnakker@students.uu.nl
Datum: 13-06-2016
Begeleidster: R.J.J.M van den Eijnden
Aantal woorden: 5951

Abstract

Het doel van dit longitudinale onderzoek was om na te gaan of compulsief sociale mediagebruik een verslechtering van schoolresultaten van adolescenten tot gevolg heeft en of ouders hierbij een beschermende rol kunnen spelen door middel van restrictieve internet-specifieke opvoeding. Dit is onderzocht door te kijken of het effect van strikte ouderlijke internet-specifieke regels op schoolresultaten gemedieerd wordt door compulsief sociale mediagebruik. In totaal hebben 343 leerlingen (gemiddeld 12.85 jaar) van twee middelbare scholen aan twee metingen deelgenomen. Deze leerlingen hebben een online vragenlijst ingevuld. Uit de resultaten bleek dat compulsief sociale mediagebruik een negatief effect heeft op de schoolresultaten van adolescenten. Daarnaast bleek dat hoe strikter de ouderlijke internet-specifieke regels zijn, hoe beter de schoolresultaten van adolescenten zijn en hoe kleiner de kans dat zij compulsief gebruikmaken van sociale media. De mate waarin ouders mediatiestijlen gebruiken bij het stellen van regels bleek geen invloed te hebben op het effect van strikte regels op compulsief sociale mediagebruik. Als laatste bleek dat het effect van strikte regels van ouders op schoolresultaten niet gemedieerd wordt door compulsief sociale mediagebruik. Het is van belang dat toekomstige interventies ouders betrekken bij de preventie van compulsief sociale mediagebruik door hun beschermende rol via internet-specifieke regels.

Trefwoorden: compulsief sociale mediagebruik, schoolresultaten, restrictieve mediatie.

Abstract

The aim of this longitudinal study was to examine if compulsive social media use will lead to a decline in school results of adolescents and to examine if parents can play a protective role through restrictive internet-specific education. This was researched by testing whether the effect of strict internet-specific parental rules on school results is mediated by compulsive social media use. A total of 343 students (mean 12.85 year) of two secondary schools took part in two measurements. These students filled in an online questionnaire. From the results it appeared that compulsive social media use has a negative effect on the school results of adolescents. Thereby it appeared that the stricter the parental internet-specific rules, the better adolescents' school results and the lower the chance of compulsive social media use. The degree to which parents use mediation styles appeared to have no influence on the effect of strict rules on compulsive social media use. Finally, it appeared that the effect of strict parental rules on school results is not mediated by compulsive social media use. It is important that future interventions involve parents with the prevention of compulsive social media use because of their protective role through internet-specific rules.

Keywords: compulsive social media use, school results, restrictive mediation.

Inleiding

Met de komst van smartphones is het sociale mediagebruik van jongeren de afgelopen jaren sterk toegenomen, vooral het gebruik van Whatsapp (CBS, 2014). Vrijwel alle jongeren gebruiken op dit moment sociale media (CBS, 2015). Onder sociale media vallen verschillende internetapplicaties zoals email, instant messaging, bloggen en sociale netwerksites (Livingstone & Brake, 2010). Het gebruik van sociale media kan een slechte gewoonte worden wanneer er sprake is van een negatieve vorm van gebruik, zoals compulsief gebruik (Larose, Kim & Peng, 2010). Een recent ontwikkeld instrument, de Social Media Disorder Scale, hanteert negen criteria voor het meten van compulsief sociale mediagebruik. Het betreft dezelfde criteria als in de DSM-5 worden gebruikt om Internet Gaming disorder te diagnosticeren (Van den Eijnden, Lemmens & Valkenburg, 2016). Belangrijke criteria van compulsief sociale mediagebruik zijn dat iemand dwangmatige gedachten heeft en aan niets anders kan denken dan aan het gebruik van sociale media, dat iemand steeds vaker sociale media wil gebruiken, dat sociale media als coping mechanisme worden gebruikt bij vervelende gevoelens en dat iemand doorgaat met het gebruik van sociale media ondanks dat het een negatieve invloed heeft op het leven van die persoon. De verslavende eigenschappen van sociale media worden bevorderd door verschillende aspecten die het internet als medium erg aantrekkelijk maken zoals de eenvoudige beschikbaarheid, de toegankelijkheid, de lage kosten, de relatieve anonimiteit, de directe emotionele beloning en de mogelijkheid om repeterend gedrag te vertonen (Meerkerk, Van den Eijnden & Garretsen, 2007).

Uit recent onderzoek van het CBS (2015) blijkt dat het merendeel van de Nederlandse jongeren een negatieve invloed van sociale mediagebruik op hun schoolprestaties ervaart. Sociale media kunnen namelijk afleidend zijn tijdens het huiswerk maken, studeren of tijdens de les (CBS, 2015). Of compulsief sociale mediagebruik daadwerkelijk een verslechtering van de schoolresultaten in de hand werkt is in Nederland echter nog nooit onderzocht. In dit onderzoek wordt dan ook nagegaan of compulsief sociale mediagebruik een negatieve invloed heeft op de schoolresultaten van jongeren. Daarnaast wordt onderzocht of ouders hierbij een beschermende rol kunnen vervullen door hun restrictieve internet-specifieke opvoeding.

Compulsief sociale mediagebruik en schoolresultaten

Compulsief sociale mediagebruik zou van invloed kunnen zijn op de schoolresultaten van adolescenten. Door het dwangmatige gebruik van sociale media zouden adolescenten minder tijd kunnen overhouden om te studeren, dit zou kunnen zorgen voor slechtere gemiddelde schoolcijfers (Bijari, Javadinia, Erfanian, Abedini, & Abassi, 2013). Daarnaast

zullen compulsieve gebruikers van sociale media waarschijnlijk proberen om te studeren en tegelijkertijd sociale media te gebruiken. Er is gebleken dat als je twee processen tegelijkertijd uitvoert dit een negatieve invloed kan hebben op de effectiviteit en efficiency van de uitvoering van die taken (Kirschner & Karpinski, 2010). Compulsief sociale mediagebruik kan dus het leerproces beïnvloeden. Het zou adolescenten kunnen afleiden van het studeren, het zou kunnen leiden tot uitstel en het zou ten koste kunnen gaan van de tijd die ze normaal zouden gebruiken om te leren (O'Brien, 2011).

Enkele eerdere studies hebben zich gericht op de relatie tussen het wel of niet gebruiken van sociale media en/of de tijd die gespendeerd wordt op sociale media en schoolresultaten. Twee cross-sectionele studies vonden een negatieve relatie tussen het gebruik van sociale netwerksites en het gemiddelde schoolcijfer van adolescenten (Stollak, Vandenberg, Burklund & Weiss, 2011; Kirschner & Karpinski, 2010). Bij Stollak et al. (2011) werd dit negatieve verband echter alleen voor Facebookgebruik gevonden en niet voor het gebruik van de andere sociale netwerksites. Dit zou kunnen komen doordat Facebook in deze studie de enige sociale netwerksite was waar de meerderheid van de adolescenten meer dan 30 minuten tijd aan spendeerde per dag (Stollak et al., 2011). Het onderzoek van Kirschner en Karpinski (2010) richtte zich alleen op Facebookgebruik. Uit dit onderzoek bleek dat Facebookgebruikers een lager gemiddeld schoolcijfer hadden en ze spendeerden gemiddeld minder uur per week aan studeren dan niet-Facebookgebruikers.

Echter niet alle onderzoeken vonden een verband tussen sociale mediagebruik en schoolresultaten. Het cross-sectionele onderzoek van O'Brien (2011) vond, in tegenstelling tot de vorige onderzoeken, geen significante relatie tussen internet- of Facebookgebruik en schoolresultaten. Ook Pasek, More en Hargittai (2009) vonden in hun longitudinale onderzoek geen verband tussen Facebookgebruik en schoolresultaten. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat veel adolescenten hun Facebookgebruik en internetgebruik onder controle hebben en dit gebruik hierdoor niet in de weg staat van hun academische activiteiten (O'Brien, 2011).

In bovenstaande onderzoeken gaat het echter om algemeen sociale mediagebruik en niet om compulsief sociale mediagebruik. Bij compulsief sociale mediagebruik hebben adolescenten weinig controle over hun gebruik van sociale media. Hierdoor lijken voor compulsief sociale mediagebruik, de onderzoeken die een negatief verband vinden tussen sociale mediagebruik en schoolresultaten meer voor de hand te liggen. Daarom wordt in het

huidige onderzoek verwacht dat compulsief sociale mediagebruik een negatieve invloed heeft op schoolresultaten. De eerste hypothese luidt dan ook als volgt.

Hypothese 1: Compulsief sociale mediagebruik heeft een negatief effect op de schoolresultaten van adolescenten.

Strikte regels van ouders en compulsief sociale mediagebruik

Restrictieve mediatie zijn regels die ouders stellen met betrekking tot de frequentie en duur van het internetgebruik of met betrekking op de inhoud van het internetgebruik van adolescenten (Van den Eijnden, Spijkerman, Vermulst & Engels, 2010; Valkenburg, Piotrowski, Hermanns & de Leeuw, 2013). Het huidige onderzoek richt zich alleen op regels die gericht zijn op de frequentie en duur van het internetgebruik van adolescenten en deze regels worden in het huidige onderzoek strikte regels van ouders genoemd.

Strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik zou van invloed kunnen zijn op compulsief sociale mediagebruik. Ouders zouden door het stellen van regels die het internetgebruik beperken, ervoor kunnen zorgen dat er minder mogelijkheden zijn om online te gaan (Chng, Li, Liao & Khoo, 2015; Mythily, Qiu & Winslow, 2008). Een limiet op internetgebruik zou ervoor kunnen zorgen dat adolescenten ook minder gebruikmaken van sociale media, waardoor ze minder in de gelegenheid zijn om compulsief gebruik van sociale media te ontwikkelen.

De mogelijke invloed van ouderlijke regels met betrekking tot internetgebruik op het ontstaan van compulsief internetgebruik is al in enkele studies onderzocht. Verschillende cross-sectionele onderzoeken laten een negatief verband zien tussen regels met betrekking tot internetgebruik en compulsief internetgebruik van adolescenten (Chang et al., 2015; Chng et al., 2015; Mythily et al., 2008). Deze onderzoeken maken echter geen onderscheid tussen regels die het internetgebruik beperken en regels over de inhoud van internetgebruik.

Daarentegen vond een andere cross-sectionele studie juist dat meer en striktere regels ten aanzien van de frequentie en duur van internetgebruik positief samenhangen met compulsief internetgebruik, hetgeen suggereert dat regels het compulsief gebruik van internet juist kan bevorderen. De auteurs geven echter aan dat er een grote kans bestaat dat dit verband de andere kant op werkt waarbij compulsief internetgebruik bij jongeren ervoor zou kunnen zorgen dat ouders meer en striktere regels gaan stellen ten aanzien van de frequentie en duur van het internetgebruik (Van den Eijnden, et al., 2010; Van Rooij & Van den Eijnden, 2007). Longitudinaal werd er in dit onderzoek echter geen verband gevonden, deze voorspelling kon dus niet bevestigd worden (Van den Eijnden et al., 2010).

Bestaand onderzoek laat dus inconsistente bevindingen zien voor compulsief internetgebruik. Verder onderzoek naar dit mogelijke longitudinale verband voor compulsief sociale mediagebruik is dus van belang. Omdat de meeste onderzoeken een negatief verband vinden, wat suggereert dat strikte regels van ouders ervoor kunnen zorgen dat er minder compulsief gebruik wordt gemaakt van sociale media door adolescenten, luidt de tweede hypothese:

Hypothese 2: Hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, hoe kleiner de kans een jaar later is op compulsief sociale mediagebruik bij adolescenten

De rol van restrictieve mediatiestijlen

In de voorgaande paragraaf is er gekeken naar strikte regels van ouders. Er is echter nog niet eerder onderzoek gedaan naar de manier waarop ouders deze internet-specifieke regels stellen. Het stellen van regels kan namelijk gepaard gaan met verschillende mediatiestijlen, ook wel aangeduid als restrictieve mediatiestijlen. Er zijn drie restrictieve mediatiestijlen, te weten de autonomie-ondersteunende stijl, de controlerende stijl en de inconsistente stijl (Valkenburg et al., 2013). Deze stijlen worden ook wel de autoritatieve, de autoritaire en de toegeeflijke stijl genoemd (Valcke, Bonte, Wever & Rots, 2010). Deze restrictieve mediatiestijlen zouden mogelijk kunnen zorgen voor een sterker of minder sterk effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik. In de huidige studie wordt daarom onderzocht of het mogelijke effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik wordt gemodereerd door de mate waarin ouders gebruik maken van de restrictieve mediatiestijlen.

Bij de *autonomie-ondersteunende stijl* bieden ouders hun kinderen structuur en begeleiding maar hierbij respecteren de ouders ook de keuzes van hun kinderen. De ouders helpen hun kinderen om autonoom te worden, ze nemen de gevoelens en de perspectieven van hun kind serieus en als het mogelijk is moedigen ze initiatieven aan en bieden ze ook keuzes aan (Valkenburg et al., 2013). Volgens de zelf-determinatie theorie is het belangrijk voor een persoon om competentie, autonomie en verbondenheid te ervaren (Deci & Ryan, 2011). Wanneer dit gebeurt hebben adolescenten meer kans om de waarden en behoeften van de ouders te verwerven, te accepteren en deze te internaliseren (Valkenburg et al., 2013).

Bij de *controlerende stijl* worden kinderen door hun ouders onder druk gezet om op een bepaalde manier te denken, zich op een bepaalde manier te voelen of te gedragen. Dit kan resulteren in weerstand en hierbij is de kans groot dat de waarden en behoeften van ouders

niet geïnternaliseerd worden. Ook de *inconsistente stijl*, waarbij ouders niet consistent regels stellen, kan zorgen voor weerstand van adolescenten om de regels te volgen. Ook bij deze stijl is de kans groot dat de waarden en behoeften van ouders niet geïnternaliseerd worden (Valkenburg et al., 2013).

Er wordt verwacht dat het mogelijke beschermende effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik wordt versterkt door een autonomie-ondersteunende mediatiestijl. Dit is de verwachting omdat de waarden en behoeften van ouders bij deze stijl eerder door het kind zullen worden overgenomen dan bij de controlerende en inconsistente stijl. Door een controlerende- en inconsistente mediatiestijl zal het effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik afgezwakt worden omdat deze mediatiestijlen voor weerstand kunnen zorgen. Op basis van deze theorie zijn de volgende hypothesen opgesteld.

Hypothese 3a: Het effect van strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik op compulsief sociale mediagebruik, wordt versterkt door een autonomie-ondersteunende mediatiestijl.

Hypothese 3b: Het effect van strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik op compulsief sociale mediagebruik, wordt afgezwakt door een controlerende en inconsistente mediatiestijl.

Strikte regels van ouders en schoolresultaten

Voor zover bekend is er nog geen onderzoek gedaan naar het directe effect van strikte regels van ouders op schoolresultaten van jongeren. Wel is bekend zoals eerder genoemd, dat ouders door het stellen van regels die het internetgebruik beperken, ervoor zouden kunnen zorgen dat er minder mogelijkheden zijn om online te gaan. (Chng et al., 2015; Mythily et al., 2008). Wanneer ouders een limiet stellen, kunnen adolescenten minder tijd op internet besteden waardoor ze meer tijd kunnen overhouden om te leren. Het ligt dus voor de hand dat striktere regels van ouders ten aanzien van het internetgebruik van jongeren een positieve invloed hebben op schoolresultaten. De vierde hypothese luidt dan ook als volgt:

Hypothese 4: Hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, hoe beter de schoolresultaten van adolescenten een jaar later.

Compulsief sociale mediagebruik als mediator

In het huidige onderzoek wordt nagegaan of ouders door middel van restrictieve internet-specifieke opvoeding een beschermende rol kunnen spelen op het negatieve effect van compulsief sociale mediagebruik op schoolresultaten. Dit kan worden nagegaan door te

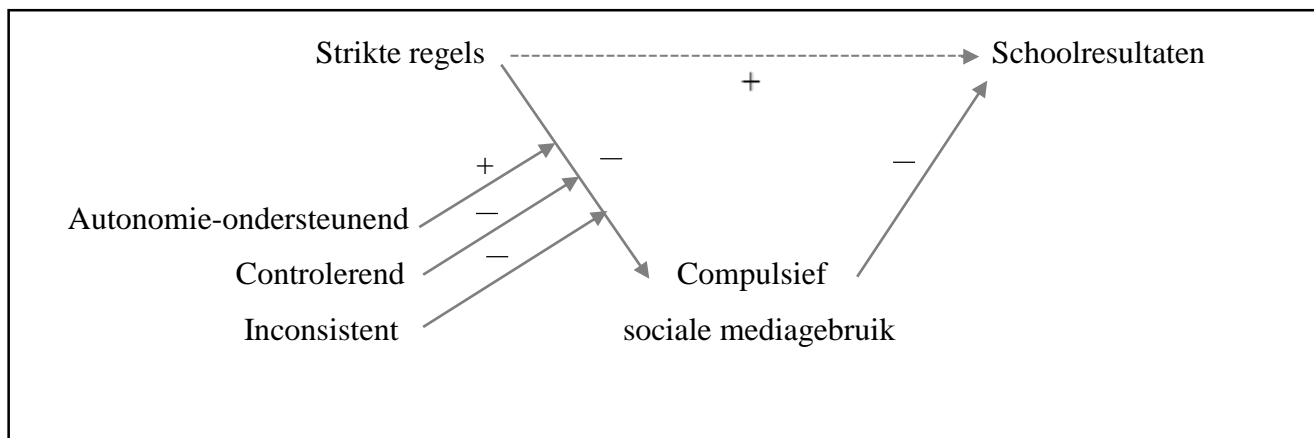
kijken of compulsief sociale mediagebruik het effect van strikte regels van ouders op schoolresultaten medieert en daarbij na te gaan of het beschermende effect van strikte regels versterkt wordt door de autonomie-ondersteunende stijl en afgezwakt wordt door de controlerende- en inconsistente stijl. Op basis van de voorgaande hypothesen lijkt deze mediatie voor de hand te liggen. De vijfde hypothese luidt dan ook als volgt:

Hypothese 5: Het effect van strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik op schoolresultaten wordt gemedieerd door compulsief sociale mediagebruik, waarbij het beschermende effect van strikte regels van ouders versterkt wordt door de autonomie-ondersteunende mediatiestijl en afgezwakt wordt door de controlerende- en inconsistente mediatiestijl.

Huidige studie

Het doel van de huidige studie is om na te gaan of ouders door middel van hun internet-specifieke opvoeding het compulsief sociale mediagebruik van adolescenten kunnen voorkomen en daarmee ook een verslechtering van de schoolresultaten. Hiervoor zijn jongeren van 12 tot en met 16 jaar onderzocht. Inzicht in deze mogelijke effecten is zeer relevant voor deze leeftijdsgroep aangezien schoolresultaten in de vroege adolescentie van grote invloed kunnen zijn op de verdere ontwikkeling en op de carrièreperspectieven van jongeren (Van Rooij & Van den Eijnden, 2007).

Het huidige onderzoek is vernieuwend omdat er gebruik wordt gemaakt van een longitudinaal design, waardoor de richting van de effecten kan worden bepaald. Verder is het effect van compulsief sociale mediagebruik op schoolresultaten nog niet eerder onderzocht en ook het mogelijke moderatie-effect van de restrictieve mediatiestijlen is nog niet eerder onderzocht in combinatie met internet-specifieke regels. Daarnaast is het interdisciplinaire karakter van deze studie vernieuwend. Er wordt niet alleen naar het gedrag van jongeren gekeken maar ook naar de interactie met de omgeving doordat de beschermende rol van ouders wordt meegenomen in het huidige onderzoek. In Figuur 1 is het onderzoeksmodel van de huidige studie weergegeven.

Figuur 1*Onderzoeksmodel*

Methode

Dataverzameling

Dit onderzoek is een onderdeel van het longitudinale onderzoek 'Sociale media en jongeren'. Het huidige onderzoek richt zich op het sociale mediagebruik onder Nederlandse middelbare scholieren van 12 t/m 16 jaar. In 2015 is dit onderzoek gestart. De gegevens voor het huidige onderzoek bestaan uit twee metingen. De data zijn verkregen door middel van een online survey.

De online survey is door 354 respondenten op twee meetmomenten ingevuld. De eerste meting (T1) vond plaats in januari en februari 2015 onder jongeren van 11 tot en met 15 jaar. De tweede meting (T2) vond een jaar later plaats in de maanden januari en februari 2016. De data zijn verzameld bij leerlingen afkomstig van twee middelbare scholen. Deze leerlingen zaten op het eerste meetmoment (T1) in de eerste en de tweede klas van VMBO, HAVO en VWO. Er werd gebruik gemaakt van een online vragenlijst die klassikaal werd afgenomen door onderzoeksassistenten van de Universiteit Utrecht. Het invullen van de vragenlijst duurde ongeveer 30 tot 45 minuten. Voor het invullen van de vragenlijst is aan ouders goedkeuring gevraagd via de mail door middel van passieve *informed consent*. Na het cleanen van de data bleven er 343 respondenten over waarvan 49,6 % jongens en 50,4 % meisjes. De gemiddelde leeftijd op de eerste meting (T1) was 12.85 jaar.

Meetinstrumenten

Schoolresultaten worden op twee manieren gemeten: subjectief en objectief. Het objectieve schoolresultaat bestaat uit het gemiddelde schoolcijfer behaald voor de examenvakken van de leerlingen en is verkregen door cijferlijsten van de scholen. Dit punt

kan variëren van 1 tot en met 10. Hoe hoger het cijfer, hoe hoger het schoolresultaat.

Daarnaast is in de vragenlijst naar subjectieve schoolresultaten gevraagd. Dit is gedaan met behulp van de volgende drie vragen. ‘Hoe tevreden was je met de schoolcijfers van je laatste rapport?’ Deze vraag kon beantwoord worden met 1= ‘helemaal niet tevreden’ tot 5= ‘heel erg tevreden.’ De volgende vraag was ‘Hoeveel onvoldoendes had je op je laatste rapport?’ Deze vraag kon beantwoord worden met 1= ‘geen’ tot 5= ‘4 of meer onvoldoendes.’ Als laatste werd de volgende stelling voorgelegd ‘In vergelijking met de meeste van mijn klasgenoten, haal ik ... schoolcijfers.’ Met als antwoordmogelijkheden 1= ‘veel slechtere’ tot 5= ‘veel betere.’ Na hercodering van het tweede item is de somscore van de drie items bij elkaar berekend. Hoe hoger de somscore, hoe hoger het subjectieve schoolresultaat. De objectieve en subjectieve schoolresultaten worden apart geanalyseerd in het huidige onderzoek. De interne consistentie van de schaal over subjectieve schoolresultaten op T1 is redelijk (Cronbach’s $\alpha = .751$) en op T2 goed (Cronbach’s $\alpha = .842$).

Compulsief sociale mediagebruik is gemeten met behulp van negen items. De negen items bestaan uit de criteria voor Social Media Disorder (Van den Eijnden et al., 2016). Er zijn negen vragen voorgelegd naar ervaringen en gevoelens met betrekking tot sociale media zoals ‘Heb je je in het afgelopen jaar vaak rot gevoeld als je geen sociale media kon gebruiken?’ en ‘Heb je in het afgelopen jaar serieuze problemen met je ouders, broer(s) of zus(sen) of vrienden gehad door je sociale mediagebruik?’ De respondenten konden deze vragen beantwoorden met ‘nee’ of met ‘ja’. Wanneer een respondent minder dan 5 keer met ‘ja’ antwoordde is er volgens de definitie geen sprake van een compulsief gebruiker van sociale media. Wanneer een respondent 5 keer of vaker met ‘ja’ antwoordde is er wel sprake van een compulsief gebruiker van sociale media. De interne consistentie van deze schaal op T1 is matig (Cronbach’s $\alpha = .592$) en op T2 is deze redelijk (Cronbach’s $\alpha = .713$).

Strikte regels van ouders is gemeten met behulp van vijf items over regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik. De vijf items meten in hoeverre de respondent op gewone schooldagen gebruik mag maken van internet zoals ‘Mag jij dan zo lang internetten of gamen als jij zelf wilt?’ De respondenten konden deze vragen beantwoorden op een vijf-punt schaal van 1 = ‘nooit’ tot 5 = ‘heel vaak’. De schaal is gehercodeerd en er is een somscore berekend. Hoe hoger de somscore, hoe strikter de regels die ouders stellen met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik. De interne consistentie van de schaal over strikte regels van ouders (T1) is redelijk (Cronbach’s $\alpha = .743$).

Restrictieve mediatiestijl is gemeten met behulp van negen items. Er zijn negen stellingen voorgelegd aan de adolescenten over hoe hun ouders internet-specifieke regels stellen. Drie van de items meten de controlerende stijl zoals ‘Mijn ouders dreigen dan met straf als ik toch blijf internetten of gamen’. Drie van de items meten de autonomie-ondersteunende stijl zoals ‘Mijn ouders vertellen me dan waarom ze willen dat ik stop’. En drie van de items meten de inconsistente stijl zoals ‘Mijn ouders zeggen dan dat ik moet stoppen, maar meestal kan ik dan toch gewoon doorgaan’. De respondenten konden deze vragen beantwoorden op een vijf-punt schaal van 1= ‘nooit’ tot 5= ‘heel vaak’. Hoe hoger het gemiddelde van deze stijlen, hoe vaker ouders deze stijl gebruiken. De interne consistentie van de schalen over de controlerende stijl (T1) (Cronbach’s $\alpha = .719$) en de inconsistente stijl (T1) (Cronbach’s $\alpha = .781$) is redelijk. De interen consistentie van de schaal over de autonomie-ondersteunende stijl (T1) is goed (Cronbach’s $\alpha = .880$).

Data analyse

De data zijn geanalyseerd met behulp van het programma IBM SPSS Statistics 23. Voorafgaand aan de toetsende analyses is er gekeken naar antwoordtendensen en zijn er missende waarde-, factor- en betrouwbaarheidsanalyses uitgevoerd. Daarnaast is er gecontroleerd voor uitbijters. Één respondent vertoonde een antwoordtendens bij de internet-specifieke opvoedvariabelen, deze respondent is verwijderd uit de analyses. Omdat alle variabelen gemeten via de vragenlijst minder dan 20% missende waarden hadden is er gebruik gemaakt van listwise deletion (Field, 2013). Verder zijn 10 respondenten verwijderd omdat daar geen gemiddeld schoolcijfer op T1 en/of T2 van bekend was. Na de factoranalyses bleek alleen bij de variabele strikte regels van ouders een aanpassing nodig, de negen items van deze variabele laadden namelijk op twee factoren. Er is gekozen om met de tweede factor verder te gaan omdat deze de meeste items bevatte, namelijk vijf. Uit alle betrouwbaarheidsanalyses bleek dat geen van de items verwijderd hoefde te worden.

Verder zijn de voorwaarden voor een regressieanalyse gecontroleerd. De residuen van deelvraag 1b, 2, 3 en 4b waren niet normaal verdeeld. Bij deelvraag 1b en 4b is daarom bij de analyses gekozen voor de bootstrap-methode (Field, 2013). Bij deelvraag 2 en 3 is ervoor gekozen om compulsief sociale mediagebruik te transformeren naar een dichotome variabelen (0= geen compulsieve gebruiker, 1= compulsieve gebruiker). Bij de andere deelvragen, 1a en 4a is er aan alle voorwaarden voldaan.

Er zijn beschrijvende statistieken opgevraagd van de onderzoeksvariabelen. Verder zijn er correlaties getoetst van de demografische- (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en

eticiteit), de onafhankelijke- en de afhankelijke variabelen. Om deze correlaties te toetsen is er gebruik gemaakt van Pearson en Spearman correlaties. Met behulp van deze gegevens is bepaald welke demografische variabelen mogelijke confounders zouden kunnen zijn, deze zijn meegenomen in de analyses.

Om te toetsen of compulsief sociale mediagebruik een effect heeft op objectieve en subjectieve schoolresultaten is gebruik gemaakt van lineaire regressieanalyses (Hypothese 1). Het effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik is getoetst met behulp van een logistische regressieanalyse (Hypothese 2). Ook het moderatie-effect op deze relatie van de drie restrictieve mediastijlen, de controlerende-, de inconsistente- en de autonomie-ondersteunende stijl, is met behulp van een logistische regressieanalyse getoetst (Hypothese 3a en 3b). De onafhankelijke en moderatie variabelen zijn in deze analyse gecentreerd om multicollineariteit tegen te gaan. Om het effect van strikte regels van ouders op objectieve en subjectieve schoolresultaten te toetsen is gebruik gemaakt van lineaire regressieanalyses (Hypothese 4). Als laatste is met behulp van de Baron en Kenny methode (Baron & Kenny, 1986) na gegaan of compulsief sociale mediagebruik het effect van strikte regels van ouders op objectieve en subjectieve schoolresultaten medieert en of het beschermende effect van strikte regels van ouders versterkt wordt door de autonomie-ondersteunende stijl en afgezwakt wordt door de controlerende- en inconsistente stijl.

Resultaten

In Tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken weergegeven van de onderzoeksvariabelen en in Tabel 2 zijn beschrijvende gegevens weergegeven over wel/niet compulsief sociale mediagebruikers. Opvallend is dat zowel het gemiddelde van compulsief sociale mediagebruik als het aantal gebruikers dat ook daadwerkelijk compulsief sociale media gebruikt bij de tweede meting is gestegen ten opzichte van de eerste meting. Het gemiddelde van compulsief sociale mediagebruik stijgt van 9,87 op T1 naar 9,95 op T2. Het percentage compulsieve sociale mediagebruikers stijgt van 2,3% op T1 naar 4,1% op T2.

Tabel 1*Beschrijvende gegevens van de onderzoeksvariabelen*

Onderzoeksvariabelen	N	M	SD	Min.	Max.
Compulsief gebruik (T1)	342	9.87	1.27	9.00	17.00
Compulsief gebruik (T2)	343	9.95	1.49	9.00	18.00
Strikte regels (T1)	340	16.36	4.79	5.00	25.00
Controlerend (T1)	338	4.92	2.57	3.00	15.00
Inconsistent (T1)	338	5.65	2.52	3.00	15.00
Autonomie-ondersteunend (T1)	338	7.72	3.35	3.00	15.00
Schoolresultaten objectief (T2)	343	6.73	0.74	4.90	8.80
Schoolresultaten subjectief (T2)	336	10.26	3.13	3.00	15.00

Noot: Compulsief gebruik = Compulsief sociale mediagebruik, Controlerend = Controlerende stijl, Inconsistent = Inconsistente stijl, Autonomie-ondersteunend = Autonomie-ondersteunende stijl

Tabel 2*Beschrijvende gegevens van wel/niet compulsief sociale mediagebruikers*

	N	%		N	%
Niet compulsieve gebruikers T1	334	97.4	Niet compulsieve gebruikers T2	329	95.9
Compulsieve gebruikers T1	8	2.3	Compulsieve gebruikers T2	14	4.1
Totale steekproef T1	343	100	Totale steekproef T2	343	100

Noot: Compulsieve gebruikers = Compulsieve sociale mediagebruikers

Correlaties

Tabel 3 laat de correlaties zien tussen de demografische-, de onafhankelijke- en de afhankelijke variabelen van het huidige onderzoek. Zoals verwacht blijkt er een significante negatieve samenhang te zijn tussen compulsief sociale mediagebruik (T1) en objectieve en subjectieve schoolresultaten (T2). Dit betekent dat hoe meer kenmerken adolescenten vertonen van compulsief sociale mediagebruik, hoe slechtere schoolresultaten ze een jaar later halen. Daarnaast hebben strikte regels van ouders (T1) een significante negatieve samenhang met compulsief sociale mediagebruik (T2) en een significante positieve samenhang met objectieve en subjectieve schoolresultaten (T2). Dit betekent dat hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik zijn, des te minder adolescenten een jaar later kenmerken vertonen van compulsief sociale mediagebruik en des te betere schoolresultaten adolescenten een jaar later halen.

Tabel 3 laat verder nog zien dat opleidingsniveau correleert met strikte regels van ouders (T1), compulsief sociale mediagebruik (T1 en T2) en met objectieve en subjectieve schoolresultaten (T2). Opleidingsniveau is dus een mogelijke confounder en wordt daarom

meegenomen als controlevariabele in alle analyses. Bij het toetsen van het hoofdeffect wordt leeftijd ook meegenomen als controlevariabele, deze correleert namelijk zowel met strikte regels van ouders (T1) als met objectieve schoolresultaten (T2) en zou daardoor ook een mogelijke confounder kunnen zijn voor dit verband. Naast de mogelijke confounders worden ook nog de afhankelijke variabelen van T1 meegenomen als controlevariabele in alle analyses.

Tabel 3
Correlatie matrix

Variabele	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. Geslacht (T1)	-													
2. Leeftijd (T1)	-.131*	-												
3. Opleidingsniveau (T1)	.009	-.277**	-											
4. Etniciteit (T1)	.045	-.115*	-.050	-										
5. Compulsief gebruik (T1)	.035	.074	-.218**	-.021	-									
6. Compulsief gebruik (T2)	.088	.098	-.125*	-.045	.512**	-								
7. Internet opvoeding (T1)	.091	-.141**	.122*	-.002	-.208**	-.186**	-							
8. Controlerende stijl (T1)	-.056	.035	-.064	-.129*	.160**	.359**	.078	-						
9. Inconsistente stijl (T1)	-.044	-.034	.032	-.007	.365**	.280**	-.317**	.148**	-					
10. Autonomie stijl (T1)	.001	.030	.027	-.031	.096	.079	.113*	.180*	.223**	-				
11. Cijfer objectief (T1)	.268**	-.404**	.183*	.075	-.176**	-.080	.164**	-.163**	-.048	-.001	-			
12. Cijfer subjectief (T1)	.128*	-.259**	.018	.029	-.144**	-.085	.066	-.148**	-.083	-.008	.748**	-		
13. Cijfer objectief (T2)	.248**	-.230**	.349**	.040	-.175**	-.193**	.200**	-.170**	-.088	.058	.619**	.371**	-	
14. Cijfer subjectief (T2)	.089	-.095	.201**	.028	-.185**	-.220**	.121*	-.187**	-.107	.030	.366**	.303**	.811**	-

Noot: Compulsief gebruik = Compulsief sociale mediagebruik, Internet opvoeding= Strikte regels van ouders, Autonomie = Autonomie-ondersteunende stijl, Cijfer = Schoolresultaten. Ordinale correlaties zijn berekend aan de hand van Spearman's Rho's. De overige correlaties zijn berekend aan de hand van Pearson correlaties. * = $p < .05$, ** = $p < .01$

Noot: Opleidingsniveau is verdeeld in laag, midden en hoog. Geslacht (0=jongen, 1=meisje) en etniciteit (0= allochtoon, 1 = autochtoon) zijn gedichotomiseerd.

Het effect van compulsief sociale mediagebruik op schoolresultaten

Om het effect van compulsief sociale mediagebruik op objectieve en subjectieve schoolresultaten te toetsen is gebruik gemaakt van lineaire regressieanalyses. Uit Tabel 4 blijkt dat compulsief sociale mediagebruik geen significant effect heeft op objectieve schoolresultaten ($p=.327$). Voor subjectieve schoolresultaten wordt wel een significant effect gevonden van compulsief sociale mediagebruik ($p=.042$). Hieruit blijkt dat adolescenten die compulsief gebruikmaken van sociale media een jaar later slechtere schoolresultaten rapporteren dan adolescenten die dit niet doen. Hypothese 1 wordt bevestigd voor subjectieve schoolresultaten maar niet voor objectieve schoolresultaten.

Tabel 4

Toetsing hypothese 1

Deelvraag 1a De invloed van compulsief sociale mediagebruik op objectieve schoolresultaten					
	B	SE B	β		ΔR^2
<i>1 Controlevariabelen</i>					.447
Laag opleidingsniveau	-.714	.139	-.215***		
Midden opleidingsniveau	-.298	.063	-.201***		
Objectieve schoolresultaten T1	.679	.049	.575***		
<i>2 Onafhankelijke variabelen</i>					.002
Compulsief sociale mediagebruik	-.196	.199	-.040		
Deelvraag 1b De invloed van compulsief sociale mediagebruik op subjectieve schoolresultaten					
	B	SE B	95% BI		ΔR^2
			Lower	Upper	
<i>1 Controlevariabelen</i>					.135
Laag opleidingsniveau	-2.630**	.790	-4.123	-1.053	
Midden opleidingsniveau	-.876**	.323	-1.570	-.257	
Subjectieve schoolresultaten T1	.372**	.061	.242	.502	
<i>2 Onafhankelijke variabelen</i>					.010
Compulsief sociale mediagebruik	-2.042*	1.076	-4.061	.178	

Noot: *= $p < .05$, **= $p < .01$ ***= $p < .001$

Het effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik

Om het effect van strikte regels van ouders op compulsief sociale mediagebruik te toetsen, is gebruik gemaakt van een logistische regressieanalyse. Uit Tabel 5 blijkt dat het effect van strikte regels van ouders (T1) op compulsief sociale mediagebruik (T2) significant is ($p=.027$). Dit betekent hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, des te lager de kans is op compulsief sociale mediagebruik door adolescenten een jaar later. Hypothese 2 wordt hiermee bevestigd.

Het moderatie-effect van restrictieve mediatiestijlen op de relatie tussen strikte regels van ouders en compulsief sociale mediagebruik

Om het moderatie-effect van restrictieve mediatiestijlen op de relatie van strikte regels van ouders en compulsief sociale mediagebruik te toetsen is wederom gebruik gemaakt van een logistische regressieanalyse. Uit Tabel 5 blijkt dat er geen significante moderatie-effecten zijn van de controlerende-, ($p=.599$) de inconsistente- ($p=.541$) en de autonomie-ondersteunende stijl ($p=.873$). Dit betekent dat de relatie tussen strikte regels van ouders en compulsief sociale mediagebruik niet gemodereerd wordt door een van de drie restrictieve mediatiestijlen. Wel is er een positief hoofdeffect van de controlerende- en de inconsistente mediatiestijl. Dit betekent dat hoe meer ouders gebruik maken van de controlerende- of de inconsistente stijl bij het stellen van internet-specifieke regels, hoe groter de kans een jaar later is op compulsief sociale mediagebruik door adolescenten. Hypothese 3a en 3b worden op basis van bovenstaande resultaten echter niet bevestigd.

Het effect van strikte regels van ouders op objectieve en subjectieve schoolresultaten

Om het hoofdeffect van strikte regels van ouders op subjectieve en objectieve schoolresultaten te toetsen, is gebruik gemaakt van lineaire regressieanalyses. Uit Tabel 6 blijkt dat het effect van strikte regels van ouders (T1) op objectieve schoolresultaten (T2) significant is ($p=.034$). Dit betekent dat hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, hoe beter de schoolcijfers van adolescenten een jaar later zijn. Uit Tabel 6 blijkt dat het effect van strikte regels van ouders (T1) op subjectieve schoolresultaten (T2) niet significant is ($p=.080$). Hypothese 4 wordt bevestigd voor objectieve schoolresultaten maar niet voor subjectieve schoolresultaten.

Het mediatie-effect van compulsief sociale mediagebruik

De Baron en Kenny methode (Baron & Kenny, 1986) wordt gebruikt om te bepalen of het effect van strikte regels van ouders op schoolresultaten wordt gemedieerd door compulsief sociale mediagebruik en of het beschermende effect van strikte regels van ouders versterkt wordt door een autonomie-ondersteunende stijl en afgezwakt wordt door een controlerende- en inconsistente stijl. Volgens de Baron en Kenny methode moet het hoofdeffect significant zijn, wil er sprake zijn van een mediatie-effect. Het effect van strikte regels van ouders op subjectieve schoolresultaten was niet significant, hier kan dus geen sprake zijn van een mediatie-effect van compulsief sociale mediagebruik. Ook bij het effect van strikte regels van ouders op objectieve schoolresultaten is geen sprake van een mediatie-effect, de mediator moet namelijk een significant effect hebben op de afhankelijke variabele. Dit is echter niet het

geval bij het effect van compulsief sociale mediagebruik op objectieve schoolresultaten. Hypothese 5 kan dus niet worden bevestigd.

Tabel 5

Toetsing hypothese 2 en 3a/b

	B	OR	95% BI		NR ²
			Lower	Upper	
Deelvraag 2 en 3a/b De invloed van strikte regels van ouders T1 op compulsief sociale mediagebruik T2 en het modererende effect van restrictieve mediatiestijlen T1					
<i>1 Controlevariabelen deelvraag 2, 3a en 3b</i>					
Laag opleidingsniveau	18.340	92284440	.000	-	.127
Midden opleidingsniveau	-.180	.835	.254	2.750	
Compulsief sociale mediagebruik T1	3.101	22.227***	4.338	113.897	
Model deelvraag 2 Internet-specifieke regels					
<i>2a Onafhankelijke variabelen</i>					
Strikte regels van ouders	-.144	.866*	.762	.984	.179
Model deelvraag 3a Autonomie-ond. Stijl					
<i>2b Onafhankelijke variabelen</i>					
Strikte regels van ouders	-.156	.856*	.751	.976	.192
Autonomie-ondersteunende stijl	.306	1.359	.819	2.255	
<i>3b Interactie variabelen</i>					
Autonomie-ondersteunende stijl * Regels	-.009	.991	.890	1.104	.193
Model deelvraag 3b Controlerende stijl					
<i>2c Onafhankelijke variabelen</i>					
Strikte regels van ouders	-.203	.816**	.701	.949	.342
Controlerende stijl	1.114	3.047***	1.783	5.207	
<i>3c Interactie variabelen</i>					
Controlerende stijl * Regels	.028	1.029	.926	1.143	.344
Model deelvraag 3b Inconsistente stijl					
<i>2d Onafhankelijke variabelen</i>					
Strikte regels van ouders	-.101	.904	.780	1.048	.233
Inconsistente stijl	.761	2.141*	1.107	4.143	
<i>3d Interactie variabelen</i>					
Inconsistente stijl* Regels	.042	1.043	.912	1.192	.237

Noot: NR²= Nagelkerke R², *= p <.05, **= p<.01 ***= p<.001

Tabel 6*Toetsing hypothese 4*

Deelvraag 4a De invloed van strikte regels van ouders T1 op objectieve schoolresultaten T2					
	B	SE B	β	ΔR^2	
<i>1 Controlevariabelen</i>					
Leeftijd	.082	.043	.086		
Laag opleidingsniveau	-.745	.139	-.226***		
Midden opleidingsniveau	-.312	.064	-.211***		
Objectieve schoolresultaten T1	.717	.052	.609***		
<i>2 Onafhankelijke variabelen</i>					
Strikte regels van ouders	.013	.006	.087*		
Deelvraag 4b De invloed van strikte regels van ouders T1 op subjectieve schoolresultaten T2					
95% BI					
	B	SE B	Lower	Upper	ΔR^2
<i>1 Controlevariabelen</i>					
Leeftijd	.179	.246	-.343	.644	.136
Laag opleidingsniveau	-2.727**	.773	-4.237	-1.240	
Midden opleidingsniveau	-.951**	.349	-1.587	-.271	
Subjectieve schoolresultaten T1	.386**	.069	.258	.524	
<i>2 Onafhankelijke variabelen</i>					
Strikte regels van ouders	.056	.032	-.007	.119	.007

Noot: * = $p < .05$, ** = $p < .01$, *** = $p < .001$

Discussie

Het doel van dit longitudinaal onderzoek was om te onderzoeken of compulsief sociale mediagebruik van invloed is op de schoolresultaten van adolescenten en of ouders hierbij een beschermende rol kunnen vervullen door middel van hun restrictieve internet-specifieke opvoeding. Dit is onderzocht door na te gaan of het effect van strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik op schoolresultaten gemedieerd wordt door compulsief sociale mediagebruik van jongeren en of het beschermende effect van strikte regels versterkt wordt door een autonomie-ondersteunende mediatiestijl en afgezwakt wordt door een controlerende- en inconsistente mediatiestijl. Allereerst blijkt uit de resultaten dat adolescenten die compulsief gebruikmaken van sociale media een jaar later lagere schoolresultaten rapporteren dan jongeren die geen compulsief gebruikmaken van sociale media. Daarnaast blijkt dat strikte regels van ouders een effect hebben op het compulsief sociale mediagebruik van adolescenten namelijk; hoe strikter ouders zijn ten aanzien van de frequentie en duur van internetgebruik, hoe kleiner de kans is op compulsief gebruik van sociale media door jongeren een jaar later. Dit effect blijkt niet afhankelijk van de controlerende-, de inconsistente- en de autonomie-ondersteunde mediatiestijl, die ouders kunnen gebruiken om deze regels te stellen. Ook blijkt dat hoe strikter de regels zijn die ouders stellen met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, hoe beter de

schoolresultaten van adolescenten een jaar later zijn. Tot slot zijn er geen aanwijzingen gevonden dat het effect van strikte regels van ouders op schoolresultaten gemedieerd wordt door compulsief sociale mediagebruik.

De eerste hypothese wordt bevestigd: compulsief sociale mediagebruik heeft een negatief effect op de schoolresultaten van adolescenten. De hypothese wordt echter alleen bevestigd voor subjectieve schoolresultaten en niet voor objectieve schoolresultaten. Het effect van compulsief sociale mediagebruik op schoolresultaten was nog niet eerder onderzocht. Uit eerder onderzoek is wel een negatieve relatie gebleken tussen tijd gespendeerd aan sociale netwerksites en het gemiddelde schoolcijfer van adolescenten (Stollak, Vandenberg, Burklund & Weiss, 2011; Kirschner & Karpinski, 2010). Het gevonden effect in de huidige studie kan waarschijnlijk verklaard worden doordat compulsief gebruik van sociale media het leerproces kan beïnvloeden. Onderzoeken gericht op het algemene gebruik van sociale media vinden namelijk dat wanneer je twee processen tegelijkertijd uitvoert dit een negatieve invloed kan hebben op de effectiviteit en efficiency van de uitvoering van die taken (Kirschner & Karpinski, 2010). Verder zou het algemene gebruik van sociale media adolescenten kunnen afleiden van het studeren, het zou kunnen leiden tot uitstel en het zou ten koste kunnen gaan van de tijd die ze normaal zouden gebruiken om te leren (O'Brien, 2011). Voor de hand ligt dat deze verklaringen ook kunnen gelden voor het negatieve effect van compulsief sociale mediagebruik op schoolresultaten omdat compulsief sociale mediagebruik een extremere vorm is van algemeen sociale mediagebruik.

De tweede hypothese wordt ook bevestigd: hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, hoe kleiner de kans een jaar later is op compulsief sociale mediagebruik bij adolescenten. Eerder cross-sectioneel onderzoek liet al een negatief verband zien tussen internet-specifieke regels en compulsief internetgebruik (Mythily et al., 2008; Chang et al., 2015; Chng et al., 2015). Een verklaring voor het gevonden effect in de huidige studie is waarschijnlijk dat door het stellen van internet-specifieke regels door ouders, het internetgebruik van hun kinderen kan worden beperkt (Chng et al., 2015; Mythily et al., 2008). Hierdoor kan ook het gebruik van sociale media beperkt worden. Wanneer adolescenten minder gebruikmaken van sociale media zijn ze ook minder in de gelegenheid om compulsief gebruik van sociale media te ontwikkelen.

Hypothese 3a en 3b worden niet bevestigd in het huidige onderzoek. Het effect van strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik op compulsief sociale mediagebruik wordt niet gemodereerd door een autonomie-

ondersteunende-, een controlerende- of een inconsistente mediatiestijl. Naar dit moderatie-effect was nog niet eerder onderzoek gedaan. Opvallend is dat ondanks er geen moderatie-effect is gevonden er wel een direct effect blijkt te zijn van de controlerende- en de inconsistente stijl op compulsief sociale mediagebruik. Hoe meer ouders gebruikmaken van de controlerende- of inconsistente stijl bij het stellen van internet-specifieke regels, hoe groter de kans een jaar later is op compulsief sociale mediagebruik bij adolescenten. Dit lijkt overeen te komen met de theorie van Valkenburg et al. (2013) die stelt dat de kans dat jongeren de regels van ouders internaliseren bij een controlerende- en inconsistente stijl klein is. Daarnaast lijkt het er ook op dat adolescenten de regels van ouders bij deze stijlen minder snel opvolgen. Voor de autonomie-ondersteunende stijl is geen direct effect gevonden. Wellicht was het effect van de autonomie-ondersteunende stijl te klein en kan dit effect wel met een grotere steekproef worden gevonden. Vervolgonderzoek zou kunnen nagaan of het stellen van internet-specifieke regels met een autonomie-ondersteunende stijl wel voor minder compulsief sociale mediagebruik bij adolescenten kan zorgen.

Hypothese 4 wordt bevestigd voor objectieve schoolresultaten: hoe strikter de regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, hoe beter de schoolresultaten van adolescenten een jaar later. Dit effect wordt echter niet gevonden voor subjectieve schoolresultaten. Voor zover bekend was dit effect nog niet eerder onderzocht en het betreft dus een belangrijke bevinding. Zoals eerder genoemd kan het stellen van internet-specifieke regels door ouders het internetgebruik van hun kinderen beperken (Chng et al., 2015; Mythily et al., 2008). Een verklaring voor het gevonden effect zou dus kunnen zijn dat het beperken van het internetgebruik van adolescenten kan resulteren in meer tijd om te studeren en daardoor kan leiden tot betere schoolresultaten.

Hypothese 5 wordt niet bevestigd. Het effect van strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik op schoolresultaten wordt niet gemedieerd door compulsief sociale mediagebruik. De verklaring hiervoor kan liggen aan de verschillende resultaten die worden gevonden voor subjectieve en objectieve schoolresultaten. Hypothese 1 wordt namelijk alleen bevestigd voor subjectieve schoolresultaten en Hypothese 4 alleen voor objectieve schoolresultaten. Wellicht worden bij Hypothese 1 en Hypothese 4 wel effecten gevonden voor zowel objectieve als subjectieve schoolresultaten als er andere aspecten van subjectieve schoolresultaten worden gemeten of wanneer er een grotere steekproef wordt gebruikt. Wanneer de effecten voor beide schoolresultaten worden gevonden dan zou volgens de Baron en Kenny methode (Baron & Kenny, 1986) er toch nog sprake

kunnen zijn van een mediatie-effect van compulsief sociale mediagebruik. Voor vervolgonderzoek is het dan ook belangrijk om dit mediatie-effect nog eens te onderzoeken.

De huidige studie kent een aantal sterke punten zoals het gebruik van een streng longitudinaal design waarbij is gecontroleerd voor de afhankelijke variabelen op T1 en het gebruik van zowel objectieve als subjectieve schoolresultaten. Het onderzoek heeft daarnaast ook een aantal beperkingen. De meeste resultaten zijn gebaseerd op zelfrapportages. Vragen over regels van ouders, compulsief sociale mediagebruik en schoolresultaten zouden gevoelig kunnen liggen en tot sociaal wenselijke antwoorden hebben kunnen leiden. Er is wel geprobeerd dit te voorkomen door vooraf duidelijk aan te geven dat de antwoorden vertrouwelijk worden behandeld. Het sociaal wenselijk antwoorden op schoolresultaten zou een verklaring kunnen zijn voor de verschillende resultaten voor subjectieve en objectieve schoolresultaten. De effecten van subjectieve schoolresultaten zouden door sociaal wenselijk antwoorden minder valide kunnen zijn dan de resultaten van objectieve schoolresultaten. Zoals eerder genoemd is meer onderzoek hiernaar van belang. Een andere beperking is dat de generaliseerbaarheid van het onderzoek beperkt is. Er zijn namelijk maar twee scholen meegenomen in dit onderzoek. Hierdoor zijn er bijvoorbeeld vooral hoogopgeleiden jongeren onderzocht. Daarnaast liggen alle twee de scholen in provincie Gelderland. Het gevolg hiervan kan zijn dat de resultaten niet representatief zijn voor de rest van Nederland. Belangrijk is om in het vervolg meer scholen mee te nemen die een representatieve groep vormen voor de Nederlandse jongeren.

Het huidige onderzoek is erg innovatief en heeft een aantal belangrijke nieuwe inzichten opgeleverd die nog niet eerder onderzocht waren. De bevindingen uit het huidige onderzoek tonen aan dat compulsief gebruik van sociale media een negatieve invloed kan hebben op schoolresultaten. Het is dus van belang om compulsief sociale mediagebruik aan te pakken zodat de negatieve invloed hiervan op de verdere ontwikkeling en op de carrièreperspectieven van jongeren voorkomen kan worden. Preventieve interventies gericht op het voorkomen van compulsief sociale mediagebruik kunnen hiervoor ingezet worden. Bij deze interventies is het van belang om ook de rol van de ouders mee te nemen aangezien blijkt dat strikte regels van ouders met betrekking tot de frequentie en duur van internetgebruik, het ontwikkelen van compulsief sociale mediagebruik van adolescenten kan helpen voorkomen.

Kortom; de aanpak van compulsief sociale mediagebruik is erg belangrijk. Preventieve interventies moeten integraal worden aangepakt door niet alleen rekening te houden met het

gedrag van jongeren maar door ook rekening te houden met de interactie die jongeren hebben met hun omgeving, namelijk met hun ouders die een beschermende rol kunnen spelen.

Referenties

- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173-1182
- Bijari, B., Javadinia, S. A., Erfanian, M., Abedini, M., & Abassi, A. (2013). The impact of virtual social networks on students' academic achievement in Birjand University of Medical Sciences in East Iran. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 103-106.
- CBS. (2014) *Jongeren vooral online met smartphone*. Geraadpleegd op 13 januari 2016, van <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/jongeren/publicaties/artikelen/archief/2014/2014-4079-wm.htm>
- CBS. (2015). *Jongeren over sociale media*. Geraadpleegd op 23 november 2015, van <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/D8DEC2E6-0208-4A5C-B6C6-3D31584E9AAF/0/2015EP26jongerenoversocialemedia.pdf>
- Chang, F. C., Chiu, C. H., Miao, N. F., Chen, P. H., Lee, C. M., Chiang, J. T., & Pan, Y. C. (2015). The relationship between parental mediation and Internet addiction among adolescents, and the association with cyberbullying and depression. *Comprehensive psychiatry*, 57, 21-28.
- Chng, G. S., Li, D., Liau, A. K., & Khoo, A. (2015). Moderating effects of the family environment for parental mediation and pathological internet use in youths. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(1), 30-36.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2011). Levels of analysis, regnant causes of behavior and well-being: The role of psychological needs. *Psychological Inquiry*, 22(1), 17-22.
- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. 4rd edition. London: Sage.
- Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 26(6), 1237-1245.
- LaRose, R., Kim, J. & Peng, W. (2010). Social networking: Addictive, compulsive, problematic, or just another media habit? In Z. Papacharissi (Ed.), *A networked self: Identity, community, and culture on social network sites*. New York, NY: Taylor & Francis
- Livingstone, S., & Brake, D. R. (2010). On the rapid rise of social networking sites: New findings and policy implications. *Children & Society*, 24, 75–83. doi:10.1111/j.1099-0860.2009.00243.x

- Meerkerk, G., Van den Eijnden, R., & Garretsen, H. (2007). *Pwned* by the Internet: Explorative research into the causes and consequences of compulsive internet use* (Proefschrift). Rotterdam: IVO & Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Mythily, S., Qiu, S., & Winslow, M. (2008). Prevalence and correlates of excessive Internet use among youth in Singapore. *Annals Academy of Medicine Singapore*, 37(1), 9.
- O'Brien, S. J. (2011). *Facebook and other Internet use and the academic performance of college students* (Proefschrift). Philadelphia: The Temple University.
- Pasek, J., More, e., & Hargittai, E. (2009). Facebook and academic performance: Reconciling a media sensation with data. *First Monday*, 14(5). doi:10.5210/fm.v14i5.2498
- Stollak, M. J., Vandenberg, A., Burklund, A., Weiss, S. (2011). Getting social: the impact of social networking usage on grades among college students. *Proceedings of ASBBS*, 18(1), 859-865.
- Valcke, M., Bonte, S., De Wever, B., & Rots, I. (2010). Internet parenting styles and the impact on Internet use of primary school children. *Computers & Education*, 55(2), 454-464.
- Valkenburg, P.M., Piotrowski, J.T., Hermanns, J., de Leeuw, R. (2013). Development and validation of the perceived parental media mediation scale: A self-determination perspective. *Human Communication Research*. doi:10.1111/hcre.12010
- Van den Eijnden, R.J., Lemmens, J.S., & Valkenburg, P.M. (2016). The social media disorder scale: Validity and psychometric properties. *Computers In Human Behavior*, (accepted for publication).
- Van den Eijnden, R. J., Spijkerman, R., Vermulst, A. A., van Rooij, T. J., & Engels, R. C. (2010). Compulsive Internet use among adolescents: bidirectional parent–child relationships. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38(1), 77-89.
- Van Rooij, T. & Van den Eijnden, R. (2007). *Monitor Internet en Jongeren: Ontwikkelingen in internetgebruik en de rol van opvoeding*. Rotterdam: IVO.